

1 Timoti

Pas mamɪ Por ai Timotimbo sũrũ papɪmarandɪ

¹ Ro Por Sisas Kraisiɛndɪ hoafɪ sahamɛndɪ ha-rɪhandeimb-anahɪ. God sihefɛmbo aboedamboreamuni-randeimbɪ asu Sisas Kraisi ranahambo anɪhondũmbo-rɪhurũhɪ himboayefɪ aiyafani wambo hoafɪ semɛndɪ hombohũnda kafoarɛne hinɪngɪ-marɛneandɪrɪ.

² Timoti, wandɪ sũngumboyo se anɪhondũmbo-marɪworɪ asu se wandɪ nɪmorɪ hondũ nahurai-anafɪ. Pas nda sihambo sũrũ papɪrɪhɪ koararɪheheandɪ. Ape God asu ahandɪ nɪmorɪ Sisas Kraisi ai sihambo moani hipoambondɛne hohoanɪmo-ndɪnanɪhũ ngusũfoambe afurɪfe kũfimbɪ hohoanɪmo mbɪsabɪnanɪn-amboane.

Tɪkai yamundɪfe hoafɪ ra raguanambo-ndɪhumboane

³ Ro Masedonia hɪfɪna hahũhɪ asu sihambo Efesus ngoafɪhũ mbɪnɪmbafa sahehea hoafɪmehanɪnɪ ranane asũkai haponda sihambo hoafɛhanɪnɪ. Se ranɪhũ nɪmbafɪmbo nindou bɪdɪfɪrɪ ai tɪkai hoafɪ sũngufe hohoanɪmo yamundarundũrɪ ra yowanɪ mbɪsafɪpurɪ saheheamboyahɪ hoafɪmehanɪnɪ.

⁴ Rananɪmbo se hoafɪndafɪ-ndũranɪ ai ngɪrɪ tɪkai hoafɪndei asu ahei hũrũtũhoafɪ, ahurɪhoandɪ ndũrɪmbo tũrũfoefe ho wataporɪ hohoanɪmo ra mbɪsihehind-amboane. Nga yahurai yamundɪfe hoafɪ ana simborɪ hoafɪ tũkũfe arandɪ, nga asu

rani hohoanimo ranai ana ngiri aheimbo Godimbo anihondümbofihí ahandí ratüpurí fifirifembo-hünda fandíhendürí, nga waní. Nga anihondümbofe hohoanimo yangrí randeamboe.

⁵ Ro ngusüfo pefe hohoanimo botífembohünda hoafi ra hoafayahaní. Ngusüfoambe sürühoeimbi hohoanimo, Godíndí himboahü hüti-koateimbi hohoanimo asu anihondümbofe hohoanimo munguambo ra ngusüfo pefe hohoanimo nimíndíh-ane.

⁶ Asu nindou bídífirí ana hohoanimo ranahambo munguna daboadanamboríhi hehimboanei, asu híhíndí wataporí ranahambo yangrí hohoanímoyei hei aríhündí.

⁷ Aiana Godíndí ahínümbí hohoanimo ranahamboanemo yamundíhu-ríhundeimbi-ndefimbo mehomo. Nga ai ahamundí hoafi ranahandí nimíndíhündí asu ai rananí moatükunímbo anihondümbonefí hoafayefí mehomo ra moai fifirundí.

⁸ Sihírí yaríhu fifiríhündí God ai nindou-yafe hohoanimo díboadofembo-hündambo ahandí ahínümbí hohoanimo híningímareandí. Asu nindou ai ahínümbí hohoanimo ranahandí ratüpurí hondü rawaríhíndí ana, ra aboed-ane.

⁹ Nga síhírí ndanahambo ndondíhu yandíhu fifiríndíhumboane: God ai nindou aboedí ranaheimbo-yoponí ahínümbí hohoanimo híningímareandí, nga waní. Ndaní-moatükuní ranana nindou ai ahínümbí hohoanimo gogonímbríhehi-ndeimbi, bogorímboyafu-ndeimbi-mbo hífínambo-ríhipureimbi, Godímbo daboadanambo-ríhoreimbi, moaruwai

hohoanimo süngur+hi-ndeimbi, God+ndi
 hohoanimo ana ambe sei-r+hündeimbi, hifi
 ndan+hünda hohoanimo süngufemboane seimbi,
 boag+rambo hifi+koar+hindüri-r+hündeimbi
 asu nindou hifi+koari-hindeimbi muŋguambo
 ranaheimbo God ai ah+nümbi hohoanimo
 hiniŋgi-mareandi.

¹⁰ Asu nimorehi sisi+himo-yeimbi, nindowenihi
 bogo moaruwai hohoanimoyomo-rundeimbi,
 nindoumbo hümbuhün+yomo sowandümo
 homo kaki fihimbo koar+hou-rundeimbi,
 tikai hoafi+yei-r+hündeimbi, asu moani
 hoan+ri+hi hehi nimoamo nda sei-r+hündeimbi,
 yamundife hoafi aboedi ranahambo daboadi
 hihir+hindeimbi, nindou muŋguambo
 ranaheimbo God ai ah+nümbi hohoanimo ra
 hiniŋgi-mareandi. Nga ah+nümbi hohoanimo
 ndanana rani-moatükuni, asu amur+ moaruwai
 hohoanimo aho ranai aboedi hohoanimo
 ranahambo gabudeamboembo-hünda gifembo-
 hündamboane.

¹¹ Hoafi hondü ranana aboedi hoafi God ai
 wandi war+hü masendi rani-dibo simogod-ane.
 Hoafi aboedi ranahambo aboed-ane aseu asu
 God ai hihifi-hihifi hohoanimo nim+ndi+hayu ra
 hoafimemuni.

Por Godimbo hihifarüri

¹² Sihifi Adükari Sisas Kraus ai wambo
 hohoanimo-yundirühi, wandi ratüpurü nda
 wudipoaponde randeambui yahuhaya, wambo
 ahandi-mayo ŋgin+ndi ra masendira-mboanahi,
 asu ro ranahambo hihifar+hünü.

¹³ Yini, ro horombo ahambo
 hoafiyahandowohü tirifoar+hinühi

moaruwaimbo-rihinühi ahambo
 hürütümarihüni, nga ro ahambo anihondümbofi
 asu fifirifekoate manimboaha ranimboyu ai
 wambo hipoambo-mareandiri.

¹⁴ Adükari ranai wambo hipoambo-
 mareandiramboyahi, ro Sisas Krais-dibo
 animboahi. Raniyu wambo anihondümbofe
 asu hipoambofe hohoanimo afindi masendiri.

¹⁵ Hoafi nda anihondü hond-ane asu munğu ai
 anihondümb-mbirihind-amboane. Sisas Krais
 ai moaruwai hohoanimoyefembü shefimbo
 aboedambo-femunimbo makusu, nga moaruwai
 hohoanimoyei-rihündeimbi ranaheimbo
 munğumbo ngasündi-heandürimboanahi.

¹⁶ Nga Sisas Krais ai moaruwai ho-
 hoanimoyeimbi himboana wamarandüri hu
 ra nafuimbohünda ngasündihearü hehea
 moaruwai hohoanimoya-rihandeimbi wambo
 boatei hipoambo-mareandiri. Nindou didiyei
 Kraisimbo anihondümb-ndihoranı asu
 süngunambo koadürümbo-koadürümbo yangiri
 niğombo semindimboayei ranaheimbo ro
 sisami nahurai-anahi.

¹⁷ Aiana Bogori adükari hondü koadürümbo-
 koadürümbo nüğumboani. Aiana yifikoateyu-
 randeimb-ani, asu ahambo nindou ai hoeife-
 koateyu-randeimb-ani. Ai mam-ani God
 hondayu asu ahambo ndüri adükarümb-ani
 asu ai koadürümbo-koadürümbo bogori hond-ani
 mbısefimboane, nga anihond-ane.

*Timoti ai nginındi nüğumbo yifarımbiyu-
 wamboane*

18-19 Timoti, se wandi n̄mori nahurai-anafi. Horombo God̄ndi hoafi hoafiyu-randeimbi ai s̄hambo n̄ni-moatükun̄i süngunambo refemboayafi ranahambo hoafimayu asu ro hoafi ranahambo hohoan̄moya hehea, haponda se randowandi asahan̄ni. Se hoafi ra ŋgin̄ndi kikihindandifi n̄mbafimbo-animbo asu sihaf̄i ŋgusüfoambe hütikoate-ndafüh̄i an̄ihondümbö-ndiworüh̄i moaruwai hohoan̄mo d̄bo yifiar̄mbohünda t̄ŋir̄ifondafi. Nindou b̄d̄ifir̄i ahei ŋgusüfoambe ra moaruwai-ane asei, ŋga ranahambo raguanambo-mar̄hindi ran̄imboanei asu ahei an̄ihondümböfe hohoan̄mo ra mahanondür̄i sip ho n̄moeifihi t̄ir̄imondeandüh̄i h̄imoni ahano nou.

²⁰ Nindou yimbu yahurai-anafan̄i ahafandi ndür̄i Himeneus, Areksander ahafan̄imbo ro Satan̄ndi war̄ihü-mar̄theap̄ir̄i. Nindou yimbu ai randaf̄ineandüh̄i kar̄ni asu ai God̄imbo t̄ir̄ifoeffe hoaf̄ikoate-mbeyafanda sahehea.

2

Godimbo did̄ibafife hohoan̄imo

¹ Boatei se an̄ihondümbö-r̄ihindeimbi aheimbo hoaf̄indaf̄indürüh̄i an̄imboya, se nindou muŋguambo fehefe-ndür̄imbohünda God̄imbo did̄ibafi-ndahindowohü h̄ih̄if̄ind̄ihor̄i, mb̄isafi.

² Adükari bogor̄imbo-yafundeimbi, asu muŋguambo gafman ranahambo-hündambo God̄imbo hoaf̄imbeyaf̄indo-wamboane sih̄ir̄i aboedi n̄imar̄mbohünda. Ranan̄imbo asu sih̄ir̄i God̄ndi hohoan̄mo süngund̄ihu nindoumbo hohoan̄mondefi ŋgef̄imboane.

3 Sîhîrî hoafî yahurai hoafayef-anîmbo ra aboed-ane asu God sîhefîmbo aboedamborea-munî-randeimbî ai ranahambo yifirayu.

4 Ai nindou muᅇguambo aboedambondîheandürühî asu anîhondü hoafî ra fifîrîmbîrîhinda yahumboani.

5 God mam-ani asu hoafî semündü hu semündü hu-randeimbî nindou mam-ani. Aiani God asu nindoumbo sowana hoafî semündü hu semündü hu arandî. Nindou ra Krais Sisas-ani.

6 Ai muᅇguambo nindou aboedambofendürîmbohünda ahandî fi Godîmbo masagado. Nîni-sîmboaniyo God ai yifîrîmayu ra ai nindou aboedambo-fendürîmbo yahumboani sîhefîmbo nafuimbohünda Krais ai ahandî fi masagado.

7 God aiyu ahandîhoarî ranî hoafî ra semîndî ho Suda-yafe ndîfombo bokarîhefendürühî yamundîfe-ndürîmbo kafaore hîniᅇgîmareandîrî. Ranahambo ro tîkarîheambo-yahîpoanî, ᅇga anîhondümböanahî hoafayahî. Rananîmbo Suda-yafe ndîfo ai Kraisîmbo anîhondümbö-rîhorühî asu anîhondü hohoanîmo fifîrîmbîrîhind-amboane.

8 Muᅇguambo nindoweniᅇ ᅇgoafiᅇ ᅇgoafi ranîhünda ai warî botîrundühî dîdîbafîmbemonda sahehea hohoanîmoayahî. Ai sürühoeimbî nîᅇgomombo asu sîmborî hoafîkoate-ndîmondühî Godîmbo dîdîbafîndafundî.

Nîmorehî-yei hoaf-ane

9 Nîmorehî ai hoearî ndorîhoayo-weimbî güdühîndühî afînd-afîndî-koate asu ahei fi hîfînambo-ndîhindî. Ai ahei mbîrînanî

didiboadofe yihuru asu gorinambo nafiru-ndeimbihündi ranambo fi yihuru-ane asu hoeari kaki adükariñhi semindümbi yihuru-ane ra moeisahi.

¹⁰ Nga nimorehi ai Godindi hoafi süngumbo seimbo ana, ai ratüpurü aboedi ratüpurümbeyei-amboane ranane nimorehiyei yihuru hondayo.

¹¹ Nimorehi ai hifandi-rundeimbi-yomondi hoarehñdeihü sisikoate nimandeimbo Godindi hoafi himborümbeyei-amboane.

¹² Ro ngiri hiniñgi-ndiheandüra nindoweni-hambo hibadühüpurü asu Godindi hoafi yamundühipurü ndühündi, nga wanü. Nga nimorehi ana moani sisikoate nimarimbo Godindi hoafi himborimbo yangir-anei.

¹³ Nimboe sapo God ai Adamimbo boatei nafirürü mburamboyu, asükaiyu süngunambo Ifimbo nafimarandi.

¹⁴ Nga asu Adam ai moai tikai hoafi ranahambo anihondumbo-reandi, nga wanü. Nimorehi aiyo tikai hoafi ranahambo anihondumbo-mareandi raniyo asu ai moaruwai hohoanümomayo.

¹⁵ Nga nimorehi ana niori wakemindi ratüpurü ratüpurümbeyei-amboane. Asu ai yarühindühi Godimbo muñguambo si aho ra anihondumbo-rühorühi, nindoumbo hipoambofe hohoanümo ra süngurühündühi, sürühoeimbi hohoanümoeyihi asu ahei fi hifinambo-arühindühi ana, God ai aheimbo aboedambo-ndearümbui.

3

Kraisindi nendambo hifandi-rundeimbi-yomondi hoafi

1 Hoafi nda tikaiyopoani, nga anihondane: Nindou düdi ai Kraisindi nendi aheimbo hifandiyondürimbo hohoanimoayu ana, asu ai ratüpurı aboedi ranahambo yifiriyu hayamboani.

2 Hifandirandürirandeimbı nindou bidifiri ai ahandı moaruwai hohoanimo nımarıkoate-ayo ranahambo türüfoefe hoefekoate-mbiyei-amboane. Asu moanı nımorehi mamı semündümb-anımbı mbününguwamboane. Nindou ranai ahandı fi dıboadore hifandımbırand-amboane asu ndore nünguanı nindou ai ahambo aboed-ani mbısei-amboane. Asu nindou ahandı worına tükehindi ra ndore hifandımbırandür-amboane. Asu ai aboedi yamundea-ndeimbımbiyu-wamboane.

3 Asu ai ngiriı bia afındı ndümündü asu ai ngiriı harımbı hohoanımondu, nga himboarı hoafendühi sımborı hoafıkoate nindoumbiyuwamboane. Asu aiana ngiriı kakaı afındı semındımbı hohoanımondu.

4 Ai ahandı aborüdi ranaheimbo didıboadondearühi asu nımoakıdıbou ai ahambo ahıniyeihi ahandı hoafi himborıyeihi süngümbırıhind-amboane.

5 Nindou ranai ahandı aborüdi ranaheimbo didıboadofekoate-ayu ana, asu ai nüngunde Kraisindi nendi ranaheimbo hibadımandandıra?

6 Anihondümbı-reandeimbı nindou sımborı aiana nımai hifandırandeimbımbıfofe-poanıı, nga ai ahandı fimbo borındı asu God ai ahambo Satanımbı ramarırı nou tıngırıfo dagadombui.

7 Nga nindou düdi Godındı hoafi himborıkoate-mayeı ahei mbusümo aboedi mbumundı anüngu

ai-animbo hifandi-randeimbimbofi mbimaru-
amboane. Nga asu nindou ranai ahei himboahü
mbumundi niŋgokoate-ayu ana, asu nindou
ranai yiboaruko-ndihorani asu Satanindi
andürambe keboembui.

*Kraisindi nendi-yei ratüpuriyomo-rundeimbi-
yomondi hoafi*

⁸ Mamî yahurai-ane Kraisindi nendi-yafe
ratüpuriyomo-rundeimbi amboani ai ahamundi
ratüpurî ranahambo ndondu hohoanimo-
mbemondamboane. Nindou ranai ŋgiri
afindi bia ndimindimo asu ŋgiri nümüsi nou
moaruwai hoafindimo aboedi hoafindimo
ndundi. Asu ai ŋgiri nindou bidifiri-yeimayo
kaki semindirambo hohoanimondimo.

⁹ Rananimbo asu ai Godindi himboahü
hütikoate-yomondühi anihondümbofe
hohoanimo dibo mengoro God ai sihefimbo na-
fuimayu ranahambo kikihi-safi-mbirundimund-
amboane.

¹⁰ Weangurühi ahamundi hohoanimo
ranahambo yandu hoeindundanî, asu ranî
hohoanimo aboedi mbumundi ŋgoan-animbo
asu se ahamumbo ratüpuriyomo-rundeimbimbo-
ndüpurî hinŋi-mbirupur-amboane.

¹¹ Mamî yahurai-ane nimorehi amboani
ai ahei ratüpurî ranahambo ndondhi
hohoanimombeyei-amboane. Ai ŋgorümbo
dabodani hoafindeimboyei. Ai ahei
fi hifinambo-ndihindühi anihondümbo
ratüpurimbeyei-amboane.

¹² Ratüpuriyomo-rundeimbi aiana nimorehi
mamî yangiri sowandümoneimbi-mbemond-

amboane. Asu ai ahamundi aborüdi ranaheimbo ndondündüri hifandimbirundür-amboane.

¹³ Ratüpurüyomo-rundeimb+ ai aboedi ratüpur+ ratüpuremo ana, nindou ranahamundi ndür+ aboedi yagodimboe. Rananimbo ai ahamundi Sisas Kraisimbo anihondümbofe ranahambo hoafimbo y+himbokoate-ndimboemo.

Godindi hohoanimo nimindihündi hoafi

¹⁴ Timoti, ro sihambo sowana nimehünou sinimbo afindi hohoanimo-ayahahi, nga asu ndani moatükunimbo pas nda sürü paparhandi.

¹⁵ Ranimboanahi asu ro nimai sinikoate-ndahani ana, asu se hoafi nda hoeindo hawa aboedi hohoanimo Godindi nendi sihir+ sihgufemboayo ra fifirindo-wamboyafi. Rani nindou sihir+ ana yangiri+ koadürümbo nüngumbü Godindi nendi fandihi arihündi ranaheimbo kambohoani nahurai anihondümbofe hohoanimo ra ngineminde-ndürimboanefi.

Kraisimbo herü

¹⁶ Sihiri+ ndondi hu fifirindihumboane, nga Godindi nimindi hoafi hohoanimo ra ndorihoeimbi hamind-ane. God ai di bo-hoafi weindahimareandi ra ndahurai-ane.

Nindou nimorimbofi tüküme fiyuwa hoeimar+hor+.

Yifiafi Aboedi ai nafuimayo ahandi hohoanimo mbumund-ane.

Sünambeahindi nendi ai hoeimarüwuri.

Ahambohünda Suda-yafe ndifoambo hoafi bokamar+hoemo.

Hifinindi nimorehi nindowenih+ ai ahambo anihondümbo-mar+hor+.

God ai sünambe serümündü mahafu.

4

Tikai hoafümbi nendi-yafe hoafi

¹ Yifiafi Aboedi ranai wudipoapore hoafiyowohü yahoya: Süngunambo ana nindou bïdïfiri ai anihondümbofe hohoanimo ra hinïngïndïhimboyei. Asu ai tïkai hoafümbi sanendi kabomo ranahei yafambehündi himborïndeihi asu ranahei yamundife hoafi ranahambo süngundühimboyei, meho.

² Yamundife hoafi ra tïkai hoafiyomorundeimbi-yomondi-mayo hoaf-ane. Ahamundi ñgusüfoambe hohoanimo ra mamïkari-ndapurüh-animbo asu ahamundi moaruwai hohoanimo ranahambo ñgiri amoanïngïndïmo ndundi.

³ Rani nindou ranai nïmorehi semïndïkoate hohoanimo asu bïdïfiri sesi wehïsaombo hohoanimo ra refemboane mbïsimboemo. Nga nindou didïyei ahambo anihondümbo-arïhori asu hoafi hondü fïfïrarïhindi ranai sesi sahüsühi asu ahambo hïhïfïmbohünda God ai sesi ra nafïmarand-ane.

⁴ Nga asu muñguambo moatükunï God ai nafïmarandi ra aboed-ane. Nga se rani-moatükunï ranahambo moaruwai-ane mbïseimboyei, nga Godimbo hïhïfarïhori ana, ndahümündi.

⁵ Nga asu Godïndi hoafi süngu sihefi didïbafife hoafi rasüngunambo muñguambo sesi ra Godïndi yangiri tükündïfemboe.

Timoti ai Sisasïndi ratüpurimbo aboedi mbününgu-wamboane

6 Asu se ndani hoafi ra wandafi mamî ranaheimbo hoafayafîndürî ana, asu se Sisas Kraisiñdi ratüpurîyafi-randeimbi aboedi safi nimboamboyafi. Anihondümböfe hoafi asu yamundiñfe hoafi aboedi ra se süngüaro hafî rani-süñgu se ñgîñîndî nimandîmboyafi.

7 Asu se hihiñdi watapori moaruwai rana-hambo ana daboadanambo-ndowandi. Nga se Godîñdi hohoanîmo ranahambo yangîr-anîmbo yamundi-yamundi-ndowandi.

8 Sihefi fi yamundi-yamundiñfe hohoanîmo ndanana moani akîdou fandîhemunîmboe. Nga asu Godîñdi hohoanîmo süñgufembo yamundi-yamundiñfe ra sihefiñbo afîñdi safi fandîhemunîmboe. Rani-moatükunî anîmbo yangîrî anîmboefî ndani-simboanî fandîhemunî asu süñgunambo koadürümbo-koadürümbo yangîrî niñgombo semîñdîmbo rani-simboanî amboanî fandîhemunî raraondamboe.

9 Hoafi ra anihondü hamîñd-ane, nga muñguambo ra anihondümbo-mbîrîhind-amboane.

10 Godîñdi hohoanîmo süñgufembo ra ratüpurîyefühi hüti-hütiayefî. Sapo ro yangîrî nüñgumbü Godîmbo anihondümbo-rîhurühi himboayefî. Nga nindou diñdiyei ahambo anihondümbo-arîhorî ranaheimbo aboedambo-reandüreimb-ani.

11 Nga se nindou ranaheimbo hoafi ra dabadürühi yamundowandürî arandî rananîmbo süñgumbîrîhind-amboane.

12 Ahei himboahü ana se nindou akohoand-anafi, nga asu ai sihamboya aiana nindou yangîr-ani mbîsahünîñimboyei, nga wani. Nga

se nindou aboedi mbumundi hamindi nimbafan-animbo, asu anihondumbo-rihindeimbi ai sihafî hoafi, niŋgo, hiŋpoambofe hohoanimo, anihondumbofe hohoanimo asu sürühoeimbi hohoanimo ra sihambo hoeirihinini hehimbo süngumbirihind-amboane.

¹³ Ro tüküfekoate-yahambe nindou himboahü Godindi hoafi hoeindo wataporimbo-ndandühi, kikiimiboadowa-ndürühi asu ahandi hoafi yamundowandüri ndandi.

¹⁴ Horombo hifandi-rundeimbi ai sihambo warî wamini nanduninani God ai ahandi hoafi hoafiyu-randeimbindi hoafi-süŋgu sihambo ranipoani ratüpurî masaganini. Nga se ratüpurî ra mbosindamboyafi.

¹⁵ Muŋguambo ratüpurî ranahambo sihambo hoafimayahî ra se ndondo hibadandi ratüpurî aboedi ra tüküfembohünda tiŋirifondafi. Rananimbo asu muŋguambo nindou-yei himboahü sihafî hohoanimo ra aboedi tükümbifeyo-wamboane.

¹⁶ Se nindou aheimbo yamundaro-wandürane, asu sihafî hohoanimo ranane ranahambo ndondo hibadandi. Se yaro ŋginindi nimbafi. Se randowandühi ana, se-anafi asu sihafî hoafi himboriyeimbi ra muŋguambo aboedambo-ndahimboyei.

5

Ngörü nindoumbo didiboadofe hoafi

¹ Se boagiri nindoumbo ŋginindi hoafindamboyafi, nga sihafî apembo hininŋgrou safî didiboado-arîworî nou-animbo asu ahamumbo amboani randowapurî. Asu

akohoandambo amboani sɪhafi akɪdambo rawaroworɪ nou rando dɪdɪboado-ndowapurɪ.

² Se nɪmorehɪ boagɪrambo amboani dɪdɪboado-ndowandürɪ sɪhafi me hondü rawarowandi nou. Asu se yihoarɪf-amborɪmbo dɪdɪboado-ndowandürɪ sürühoeyoweimbi hohoanɪmo süngu sɪhafi rehɪ hondumbo rawarowandi nou.

Nɪmorehɪ kaisahoabedɪyei hoafɪ

³ Se nɪmorehɪ kaisahoabedɪ ranaheimbo aheiamboa hamɪndɪ nɪboadeia ndondondɪworü.

⁴ Nga asu nɪmorehɪ ranai nɪmoreimbi-ndowohü ahuirɪhoandeimbi-ndowanɪ ana, nɪmorɪ ai boatei ahei hondɪ asu asarɪ ranaheimbo mbɪfarɪhe-hindür-amboane. Ranɪ hohoanɪmo ra Godɪndɪ hohoanɪmo süngufeane, nga yamundowandürɪ. Asu ai nɪmorehɪ ranahambo ndondɪhi hɪbadɪhündühɪ horombo moanɟuimarandürɪ ranɪ-süngumbo simborɪ amboani mbɪfarɪhe-hindamboane. Ranɪ hohoanɪmo ranɪmbo-ani God ai yifirayu.

⁵ Nɪmorehɪ ranai nindowenihambo dɪgerɪ haya ai-yanɟɪrɪ hamɪndɪ nɪngombo ana, ai Godɪmbo hɪbadɪrɪhü nɪmbɪ-nɪmbɪsi ahambo fehefe ranahambo dɪdɪbafɪndo pɪndo nda ngomboe.

⁶ Nga nɪmorehɪ kai ai moanɪ ahandɪ fimbo yanɟɪrɪ hohoanɪmoyo süngure arandɪ ana, nɪmorehɪ ra yɪfɪyombo nahurai-ane.

⁷ Se anɪhondumbo-rɪhindeimbi ranaheimbo ranɪ hohoanɪmo ra randɪhindɪ mbɪsafan-anɪmbo asu ai ranahambo süngundühɪ nɟeianɪ asu nindou nɟɪrɪ aheimbo moaruwai hoafɪndahündürɪ.

⁸ Nindou düdi ai ahandɪ mamɪsɪrɪ asu ahandɪ fikɪmɪnɪndɪ ranaheimbo-poanɪmbo

di+iboado-fendür+koate-ayu ana, nindou ranai an+hondümböfe hohoan+mo ranahambo daboedi hih+reamboani. Nga nindou ranai an+hondümböfe-koateyeimbi ranaheimbo ngasünderü haya ai moaruwai ham+ndi nüngumbui.

⁹ Kaisahoabedi ai 60 himban+ ngasündeandeimbi nindowenih+ mam+ yang+r+ ser+im+indoweimbi ranahambo aboedi hohoan+mo süngüreandeimb-ane ase nimorehi yahurai yang+r-an+imbo kaisahoabedi+yafe fehefembo bukambe ndür+ pefendür+imboane.

¹⁰ Ai aboedi hohoan+moyo-randeimb-ane mb+sei-amboane. Rani-ratüpur+ aboedi yahuraimboanah+ hoafayah+ ai ahand+ n+imori ndore hifand+imbi+rand-amboane asu nindou sem+ndi wor+n+ambo-mb+reand-amboane, an+hondümbö-r+hindeimbi+yafe t+ñar+ popoai-mb+r+hend-amboane, nindou t+ñ+r+ifo tükünd+feyoan+ mb+far+hendür-amboane asu muñguambo aboedi ratüpur+ aho ra ramb+reand-amboane.

¹¹ Nga se kaisahoabedi ak+dou n+imori saf+ aheimbo fehefemböhdambo ahei ndür+ pandowa-ndür+imboyafi. Ai hoaf+indeih+ an+imboya, 'Ro Krais+ndi ratüpur+imboanefi' mb+sei hehi, asu ahei fimbo yang+r+ hohoan+mondeih+ anam+ndi ngorü semündümbo mb+sei hehi Krais+ndi ratüpur+ ra h+n+ñgi-nd+himboyei.

¹² Asu sapo ai n+n+moatükun+yo horombo hoafiyeih+ rand+humboyefi masei ra refekoate-ayei ana, ai hüt+indeimboyei.

13 Asu ai ŋgorü hohoanimo yarhi arihündi ra ratüpurikoate-ndeihi moani worini-worinindeimboyei. Asu ratüpurikoate yangiri-poani, ŋga ai bodimondambo hahabodeihi daboadari tehündihündüri asu bidifiri-yafe moatükuni ranahambo sefe fehefendüri nini-moatükuni ai hoafikoate-mbomayo ra wataporimborihü arihündi.

14 Ranimboane kaisahoabedi akidou nimori safi aiana asukai anamindhümbeyahind-amboane asahi. Rananimbo nimori wakindhümündi mbundihümbo asu ahei wori ra hibadihündi. Randahindan-animbo nindou ai ŋgiri ahei moaruwai hohoanimo hoeindhindühi asu moaruwai hoafindei.

15 Ŋga nimorehi bidifiri ana ai daboadi hihiriyahi hehimbo asu Satanindi süngu heimboanei.

16 Nimorehi anihondümbo-reandeimbi, nimorehi kai mamahi ahandi worambe adibombo aninggo ana, nimorehi ranai ndonde hibadandi. Sapo nimorehi kai ranahambo ana anihondümbo-rihindeimbi ai ŋgiri ahambo hibadindhündi ranimbo-hünda. Ŋga nimorehi kai didiyei nindou ŋgorü ai-amboani hifandiyondüri-koate-ayei ranaheimbo-animbo anihondümbo-rihindeimbi ai hibandihündürimboyei.

Hifandi-rundeimbi nindou ai aboedi ratüpurindimonda ndondi hu hibadihu-purimboane

17 Asu hifandi-rundeimbi ai aboedi hifandarundi rani-süngumbo ahamumbo aboedanemo mbisahüpurüh-animbo aboedi mbifari-hehipurimboane. Godindi hoafi hoafiyomo asu

yamundu-rundeimbi ahamumbo rani-poanimbo hamindi mbifari-hehipuramboane.

¹⁸ Sapo nindou ahandi ratupuri ranahambo kaki saimbo ranahambo-hundambo Godindi hoafi yare hoafiyowohu yahoya, 'Burmakau ai wit hipiri fifirihendühi asu safi dedimboe sei hehi yafambe kikihindi-humindimboyei,' meho.* Asu ngörü hoafi yahoya, 'Nindou ratupuriyu-randeimbi ranai ratupuri rani-sungunambo kaki ndemündumbui,' meho.

¹⁹ Nindou mamai ai hifandi-randeimbi ranahambo papi-hoafindürani ana, se ahandi hoafi himbori-ndamboyafi. Nga yimbuyafani asu ngimiyomo ai hoafindimondan-animbo himborindafi.

²⁰ Asu hifandiru-rundeimbi nindou bidifiri ai moaruwai hohoanimo-ndimondani ana, se ranahamumbo hifandiru-rundeimbi-yomondi himboahü hoafindafihü didiboado-ndowapuran-animbo asu hifandiru-rundeimbi bidifiri ai amboani yhimbo-mbeyomondamboane.

Timoti ai ahandi hohoanimo ranahambo ndonde hibadandi

²¹ Ro God, Sisas Krai asu God kafaoreapure-imbü sünambeahindi nendi ahamundi himboahü shambo hoafayahanini, se randowandi masahi mamai yahurai hohoanimo-animbo munguambo nindou ndondo sungundandi.

---

* **5:18:** Por ai hohoanimoyuhü yahuya, Anihondumbo-rihindeimbi ai ahei hifandi-rundeimbimbo kaki-napo mbifari-he-hipur-amboane, meho. Rani-hoafi ra weindahi-fembohünda ai Baiborambeahindi hoafi hoafimayu. 1 Korin 9:8-12, Io 25:4, Ruk 10.7

22 Nga se yowani nindou Godɪndɪ ratüpurɪ ratüpurɪmbohünda kafoefi hɪnɪngɪfimbo ra nɪmehünou warɪ ahandɪ wamɪ nandowamboyafɪ. Se Godɪndɪ himboahü mbumundɪ nɪngombo hɪbadambo, nga ngorü ai moaruwai hohoanɪmoayu ra se ai-dɪbo mamambe-ndafamboyafɪ. Nga se sürühoeimbɪ nɪmbafɪ ngafɪ.

23 Se hoe yangrɪ ndɪmɪndɪmboyafɪ, nga akɪdou wain hoe amboanɪ sɪhafɪ furɪ asu angünɪ sowandɪfɪ arandɪ ra farɪhefe-nɪnɪmbohünda ndɪmɪndɪfɪ.

24 Asu nindou bɪdɪfɪrɪ-yei moaruwai hohoanɪmo ra aheimbo yɪbobofekoate-yuambe weindahɪ adükarɪ tüküfe arandɪ. Asu nindou bodɪmondɪ-yei ai dɪbomboane engoro, nga süngunambo weindahɪ tükündɪfemboe.

25 Mamɪ yahurai-ane aboedɪ hohoanɪmo amboanɪ weindahɪ tüküfe engoro. Asu bɪdɪfɪrɪ aboedɪ hohoanɪmo nɪmehünou weindahɪ tüküfekoate-ayo ra ngɪrɪ muɪgunambo dɪbo yagodo.

6

1 Muɪguambo anɪhondümbö-rɪhindeimbɪ ngorü nindou-yei moanɪ ratüpurɪ-yei-rɪhüdeimbɪmbo-yahi anɪmboei ai ahei hɪfandɪrundürɪ-rundeimbɪ nindou ranahamumbo ahɪnɪndeiɪ ahamundɪ hoareihɪmbeyei-amboane. Rananɪmbo nindou ai ngɪrɪ Godɪndɪ ndürɪ asu sɪhefɪ yamundɪfe hohoanɪmo ranahambo moaruwai hoafɪndu.

2 Nga ratüpurîyei-rîhündeiambi-yei hîfandîründürî-rundeimbi ranai anîhondümborundeimbi aiyomo ana, ai yowanî randîhi hohoanîmondeihîya, ‘Ro mamî apodoho nahurai-aneftî, nga ro ngîrî ahamundî hoaftî hîmborîndeftî,’ mbîsei, nga wanî. Nga ai randîhi hohoanîmondeihî anîmboya, ‘Nindou ndanahamumbo aboedî fehefemböhünda ratüpurayefî nda ai anîhondümborundeimbi-memondamboanefî ro ahamumbo hohoanîmo pararîhupurî,’ mbîsei. Se nîmorehî nindowenihî aheimbo aboedî hohoanîmo ra yamundowandürühi asu rasüngufembo ngusüfo botîndowandürî.

3 Sîhefî Adükari Sisas Kraisîndî hoaftî ai sîhefîmbo Godîndî hohoanîmo süngufembo yamundeamunî arandî. Asu nindou ngorü ai yamundîfe hoaftî ra hîningîre haya ranîpoanîmbo hoaftî yamundareandürî ana, nindou ranai ahandî hohoanîmo ranahambo yangîr-ani afîndî hohoanîmoyuhü hoaftî hîmborîkoate-ayu.

4-5 Aiana fîfîrîfe-koate nindou nahurai-anemo. Nga ai nînî akîdoumbo ndürî asu nînî kaboadîhumbo yaho hefe hoaftînambo sîmborî-sîmborîmbo-anemo mamîkarî hohoanîmoemo. Ranî hohoanîmo ranî-süngumboane ndanî hohoanîmo tüküfe arandî: Nindou ngorümbomoaruwaimbofi, sîmborî-sîmborî, tîrîfoefî hoaftî, ngusüfoambe nîmbîyo asu hoaftînambo sîmborî-sîmborî, munguambo hohoanîmo ra tüküfe arandî. Nindou rasünguru arundî ana, ahamundî hohoanîmo ra mamîkarî-rapurühi moai akîdou amboanî hoaftî hondü ra wudîpoaporu fîfîrîndî. Ai Godîmbo süngufe

hohoanimo ana aboedi napo semindi nafimbai yahomo houmboanemo.

⁶ Anihond-ane, sihiri Godindi hohoanimo sünguarihundi ana, asu nini-moatükuni God ai sihefimbo semuni arandi ranahambo hihifi-hihifiyefühi aboedi napo nahurai sahumindefi arihundi.

⁷ Sihiri fifirihumboanefi, sihefimbo sihefi boagiri ai wakiri-hümündimuni simboani moai nini-moatükuni sahumindefi hoahumbo-yefipoani tükümehundi. Rani süngumboane asukai yifayefi amboani ngiri nini-moatükuni ndahumindefi ngefi.

⁸ Nga sesi hoeari napo sihefimbo engoro ana, ra ndear-ane mbisefimboane.

⁹ Nga nindou ai kaki-napo afindi semindimbo hohoanimoayei ana, ninihondi andürambe pirayo nahurai randahimboyei. Ai afindi moaruwai moatükuni refembo hohoanimo-ndeimboyei asu rani hohoanimo rananimbo aheimbo mamikari-ndandürimboe. Rani süngunambo-animbo ai moaruwaimbo-ndahimboyei.

¹⁰ Kakimbo hohoanimo pefe ana moaruwai hohoanimo afindi ranahandi nimindh-ane. Nindou bidifiri ai kaki afindi semindimbo hohoanimoyeihi anihondümbofe hohoanimo hiningi-rhindühi afindi hamindi tinjirifo masahümüdi.

¹¹ Nga Timoti, Godindi nindou-anafi, nga se rani-hohoanimo ranahambo feboawandi. Nga se mbumundi hohoanimo, Godimbo süngufe hohoanimo, ngüsüfo pefe hohoanimo, tinjirifo tüküfeyoani moanane yaho nginindi

nɪŋgombo hohoanɪmo, asu hɪmboarɪ hoafendühɪ hohoanɪmo munɟuambo ra se süngundandɪ.

¹² Nindou Kraismbo anɪhondü-mboarirɪ ana, sapo nindou napo semɪndɪ-mbohünda pɪpayomo nahurai-ane. Ranɪmbo-hündamboane se aboedɪ pɪpɪndafɪ ŋgafɪmbo yangɪrɪ koadürü-koadürümbo nɪŋgombo ra ndowandɪfɪ. Se nɪmorehɪ nindowenihɪmbo sɪhafɪ anɪhondümbofe hohoanɪmo ranahambo hoafɪ-mayafɪndürɪ ranɪmbo God ai sɪhambo hoafɪyumboani yangɪrɪ koadürümbo nɪŋgo ranɪ semɪndɪmbohünda.

¹³ God ai munɟuambo moatükunɪmbo yangɪrɪ nɪŋgo sai arandɪ asu Sisas Kraisi ai Pondius Pairatɪndɪ hɪmboahü nüngumbo anɪhondümbo fɪfɪrɪfoare hoafɪmayu ahafandɪ hɪmboahü sɪhamboya ndahurai randowandɪ asahɪ.

¹⁴ Sɪhambo refembo hoafɪmayo ra hütikoate-ndafɪhü wudɪpoapondo yando ŋgafɪ Adükarɪ Sisasi Kraisi ai kuduanɪ rananɪmbo asu ŋgɪrɪ hoafɪ yagodo.

¹⁵ Ai weindahɪ tüküfemboayu ra God ai ahambo tüküfembo hoafɪmayu ranɪ-süŋgu tükündɪfimbui. God aiana aboedɪ yangɪrɪ nüngumb-ani asu ai mamani munɟu-moatükunɪ hɪfandarandɪ. Aiana munɟuambo bogorɪ nindou-yei bogorɪ hond-ani asu hɪfandɪ-rundeimbɪ-yomondɪ Adükarɪ hond-ani.

¹⁶ Ai mamɪ yangɪr-ani yɪfɪyo-rakoate-ayu. Aiana si afɪndɪ peyoanɪ ranɪfɪh-ani anüŋgu, ŋga ranɪ-fikɪmɪ nindou mamɪ ai-amboanɪ ŋgɪrɪ ŋgu. Ŋga asu nindou mamɪ ai-amboanɪ moai horirɪ asu ŋgɪrɪ hondirɪ. Ranɪmboane munɟuambo

si sihiri ahambo hohoani+mo-ndihurani ai munguambo ng+n+ndeimbi+mbiyu-wamboane, nga anihond-ane.

¹⁷ Nindou hifi ndan+hündambo napo af+ndeimbi ranaheimbo hoaf+ndaf+ndür+ ai yowan+ bor+ndeimboyei. Ai n+mehünou moaruwaiyo-randeimbi napo ranahambo ng+r+ anihondümbö-ndihindi, nga yowan+. Nga God ai sihef+imbo h+h+fi-h+h+fi+imbohünda aboedi moatükun+ saimuni arandi ranahambo ani+mbö anihondümbö-ndihur+imboane.

¹⁸ Napo af+ndeimbi ai aboedi hohoan+monduhü aboedi ratüpur+ af+ndeimbi+mbiyu-wamboane asu sai-randeimbi+mbiyu-wamboane.

¹⁹ Ai rasünguar+hindi ana, aheimbo süngunambo far+hefembo napo gugur+hindühi nahurai-ane aiana süngunambo yang+r+ ni+ngo hondü ra ndahümündimboyei.

²⁰ Timoti, se God ratüpur+ sihambo masendi ra wudi+poapondo hi+badandi. Munguambo ni+mindi fi+fi+ri+fe-koate hoafi ranahambo daboadanambo-ndowandi. Nindou bi+di+fi+ri ai ti+kar+hi hehi hoafi+yeih+ seiya, 'Hoafi nda ni+mindi fi+fi+reandeimbi hoaf-ane,' mb+seimboyei, nga se hoafi ranahambo hi+mbori+ndamboyafi.

²¹ Nindou bi+di+fi+ri ai rani hoafi rani-süngur+hindühi anihondümböfe hohoanmo ra hi+ni+ng+ri+himboanei.

God+indi moani hi+poambofe hohoan+mo ai se-di+bo mbeyan+goro-wamboane.

Godꞏndꞏ Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3